

TYÖASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 9/1998 vp

Hallituksen esitys 84. Kansainvälisen työkonferenssin eräiden päätösten johdosta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä lokakuuta 1998 lähettänyt työasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen kansainvälisen työkonferenssin eräiden päätösten johdosta (HE 154/1998 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina seuraavat asiantuntijat

- apulaisosastopäällikkö Raimo Kurki, liikenneministeriö
- hallitussihteeri Pirjo Kaartinen, työministeriö

- hallitusneuvos Esa Lonka, Merimiesasiainneuvottelukunta
- toimistopäällikkö Jukka Häkämies, Merenkululaitos
- asiamies Ritva Lähdesmäki, Suomen Konepäällystöliitto
- asiamies Veikko Trast, Suomen Laivanpäällystöliitto
- liittosihteeri Erkki Ukkonen, Suomen Merimies-Unioni
- toimitusjohtaja Pär Forsskåhl, Suomen Varustamoyhdistys
- toimitusjohtaja Hans Ahlström, Ålands Redarförening rf..

HALLITUKSEN ESITYS

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleiskokous, 84. Kansainvälinen työkonferenssi hyväksyi vuonna 1996 kolme yleissopimusta, kolme suositusta ja yleissopimukseen nro 147 liittyvän pöytäkirjan. Tämä hallituksen esitys koskee näistä yleissopimuksia nro 179 ja 180, suosituksia nro 186 ja 187 sekä yleissopimukseen nro 147 liittyvää pöytäkirjaa.

Yleissopimukseen nro 147 liittyvä pöytäkirja koskee kauppaluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa. Pöytäkirja pyrkii nostamaan yleissopimuksen mukaista kauppaluksissa noudatettava vähimmäistasoa. Ratifioidessaan pöytäkirjan jäsenvaltio sitoutuu noudattamaan yleissopimusta nro 133 laivaväen asunnoista aluksella ja

yleissopimusta nro 180 merenkulkijoiden työajasta ja alusten miehityksestä. Lisäksi ratifivoiva valtio voi halutessaan sitoutua noudattamaan yhtä tai useampaa lisäliitteessä B lueteltua yleissopimusta.

Yleissopimus nro 179 ja suositus nro 186 koskevat merenkulkijoiden työnvälitystä. Yleissopimus sisältää määräyksiä asianmukaisen ja maksuttoman työnvälityksen järjestämisestä merenkulkijoille sekä työnvälityspalvelujen tason seurannasta. Yleissopimusta täydentävä suositus sisältää yksityiskohtaisempia suosituksia työnvälityspalvelujen järjestämisestä ja sisällöstä sekä kansainvälisestä yhteistyöstä.

Yleissopimus nro 180 ja suositus nro 187 koskevat merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä. Yleissopimuksessa on määräyksiä merenkulkijoiden enimmäistyöajoista ja vähimmäislepoajoista määrätyn ajanjakson aikana. Lisäksi siinä on määräyksiä alusten miehityksestä sekä laivanvarustajan ja aluksen päällikön vastuusta. Suosituksessa on yksityiskohtaisia suosituksia merenkulkijoiden palkkauksesta.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta ei tässä vaiheessa hyväksyisi yleissopimuksia nro 179 ja nro 180 eikä yleissopimukseen nro 147 liittyvää pöytäkirjaa. Pöytäkirjaa ei esitetä hyväksyttäväksi sen takia, että pöytäkirja edellyttää jäsenvaltion hyväksyvän kaksi yleissopimusta, joista toisen nro 180 ratifiointille on tällä hetkellä olemassa lainsäädännöllisiä esteitä. Merenkulkijoiden työaikalait eivät täytä yleissopimuksessa nro 180 asetettuja vaatimuksia enimmäistyöaikojen eikä vähimmäistyöaikojen osal-

ta. Hallitus valmistelee parhaillaan esitystä merityöaikalakien muuttamiseksi vastaamaan mainittua sopimusta. Yleissopimusta nro 179 ei esitetä tällä hetkellä ratifioitavaksi. Tämä johtuu siitä, että 85. Kansainvälinen työkonferenssi on kesäkuussa 1997 hyväksynyt yksityisiä työnvälitystoimistoja koskevan yleissopimuksen nro 181 ja suosituksen nro 188, jotka on tarkoituksenmukaista käsitellä yhtä aikaa. Yleissopimuksen nro 180 ratifiointiasteena on se, että merenkulkijoiden työaikalait eivät täytä yleissopimuksen vaatimuksia. Hallitus pitää tärkeänä, että asiakirjojen ratifiointiasteet poistetaan ja asiakirjat ratifioidaan mahdollisimman pian.

Yleissopimuksia täydentävät suositukset nro 186 ja nro 187 saatetaan eduskunnan tietoon otettavaksi huomioon tulevassa lainsäädäntötyössä sikäli kuin se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että eduskunta ei tässä vaiheessa hyväksy Genevessä pidetyssä Kansainvälisessä työkonferenssissa 22 päivänä lokakuuta 1996 hyväksyttyä Kansainvälisen työjärjestön kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa koskevaan yleissopimukseen, 1976 nro 147, liittyvää pöytäkirjaa vuodelta 1996, ja

että eduskunta ei tässä vaiheessa hyväksy Genevessä pidetyssä Kansainvälisessä

sä työkonferenssissa 22 päivänä lokakuuta 1996 hyväksyttyä Kansainvälisen työjärjestön yleissopimusta nro 179, joka koskee merenkulkijoiden työnvälitystä, ja

että eduskunta ei tässä vaiheessa hyväksy Genevessä pidetyssä Kansainvälisessä työkonferenssissa 22 päivänä lokakuuta 1996 hyväksyttyä Kansainvälisen työjärjestön yleissopimusta nro 180, joka koskee merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä, sekä

että Genevessä pidetyssä Kansainvälisessä työkonferenssissa 22 päivänä lokakuuta 1996 hyväksytty Kansainvälisen työjärjestön suositus nro 186, joka koskee merenkulkijoiden työnvälitystä, otetaan huomioon tulevassa lainsäädäntötyössä sikäli kuin se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista, ja

että Genevessä pidetyssä Kansainvälisessä työkonferenssissa 22 päivänä lokakuuta 1996 hyväksytty Kansainvälisen työjärjestön suositus nro 187, joka koskee merenkulkijoiden palkkoja, työ-

aikaa ja alusten miehitystä, otetaan huomioon tulevassa lainsäädäntötyössä sikäli kuin se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista.

Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Reijo Lindroos /sd
vpj. Armas Komi /kesk
jäsen. Matti Huutola /vas
Kari Kantalainen /kok
Kyösti Karjula /kesk
Hannu Kemppainen /kesk
Anne Knaapi /kok
Sirkka Lekman /kok

Pirkko Peltomo /sd
Heikki Rinne /sd
Outi Siimes /kok
Raimo Tiilikainen /r
Maija-Liisa Veteläinen /kesk
Marja-Leena Viljamaa /sd
Pertti Virtanen /evir
vjäs. Johannes Koskinen /sd (osittain).